

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ
Львів, Ринков. ч. 10, II. пош.
Конт. почт. шаян. 504-080.
141.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“ Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед
полуднем.
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:
Місячно 3-00 год.
Чвертьрічно 10-00
Піврічно 20-00
Річно 40-00
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Фран-
ції, Голандії, Бельгії 20 фр.
фр., Чехословаччині 30 ч. к.
— в усіх прочих краях по
750 год.

Телеф. Редакції: 219-41.
Друкарні: 221-26.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Замкнення „Показу виробів українського промислу“.

В неділю 15. ц. м. замкнено виставу, яка сповнила велику службу пропаганди виробів на-шого молодого промислу і одбула собі симпатії та популярність серед львівського громадянства. Через 10 салі „Нар. Дому“ перейшло коло 15 ти-сяч осіб, між ними теж трохи ослів з підміських сіл. Серед відвідувачів було також чимало неукраїнців, які з великим припапаням висловлю-валися про наш промисл, зокрема про гарне за-аранжування вистави.

Фреквенція в останню неділю була дуже силь-на, а коли облизилась година офіційного змис-лення (17-а), тоді всі салі були битком засовне-ні нашими громадянами, а їхніх деякі вже вдару-є, а то в утретє прийшли, щоб подлюбуватись експо-

натами рідного виробу. Замкнув виставу корот-коу промовою студ. Білинський іменем органі-затора „Показу“, кооперативні студентів вис-торг. шкіль „Торговельник“.

Власне замкнення з роздачею „Похвальних Грамот“ у числі 10 і „Грамот Учасні“ (дотич-ні всі учасники) відбулось підчас комерсу в саліх Союзу Українських Купців і Промисловців. Ко-мерс відбувся пещором і затягнувся до пізньої ночі. За столом у численних промовіх висказано ба-гато цінних і цінних думок про наш промисл, про органічну працю нашої молоді, про кооперацію та приватників і взагалі про наше господарське життя, його вимоги й вигляди.

Присуд у стрийському процесі.

Вночі зі суботи на неділю, в год. 12-їх запав-присуд на 26 підсудних у прилежності до ОУН та за верховські події.

Трибуналові проводив д-р Рибіцький; зотува-ли судді: Видра і Давидович. Обвинувачував прок. Ле Ольшевський.

Боронили: д-р В. Старосольський, д-р Гарас-ків, д-р Лужецький, д-р Калуський і м-р Я. Па-лот. Оборонці, яким проводив д-р Старосольський і Львова, відомий оборонець з інших політичних українських процесів, виявлялися якосліді зі свого мандатів. Промова д-ра Старосольського і своєї змістом і формою зробила безатерте враження. Це була крім промови д-ра Калуського найдовша оборона промова в цьому процесі, бо тривала 4 і пів год. Промови д-ра Гарасківа д-ра Ка-луського і д-ра Лужецького, головні думками, зробили дуже гарно та корисно враження.

Зачисливши усім підсудним амністією трибу-нал вимірив такі карі:

Паньків Іван на 8 літ в'язниці, Томицький Микола 8 літ і 6 міс., Проців Степан 8 літ, Проців Гриць 8 літ, Корда Іван 8 літ і 6 міс., Уєра Ми-хайло 9 літ, Гринів Роман 7 літ, Саварин Іван 6 літ, Галецький Микола 5 літ, Табінський Мико-ла 5 літ, Пришляк Євген 4 роки, Горак Михайло 1 роки, Максимів Федь 4 роки, Гриць Андрій 4 роки, Шух Михайло 2 роки і 6 міс., Николишин Олександр 2 роки, Круць Онуфрій 3 місяці в припи-ненням на 2 роки. Засуджені прийняли присуд спокійно.

10 підсудних, яким не доказали вини, ви-йшли на волю, а саме: Стасів Федір, Ярослав При-шляк, Рудко Григорій, Вереса Євген, Грица Іван, Проців Гнат, Демко Іван, Горак Сень, Гриник Марія.

НІМЕЦЬКІ УМОВИНИ ПЕРЕГОВОРІВ.

ЗАПРОШЕННЯ ДО ЛЬОНДОНУ.

ЛЬОНДОН, 16. 3. ПАТ. Після суботнього яв-ного засідання почала Рада Ліги негайно друге — таємне, де вирішила запросити телеграфічно німецький уряд взяти участь у засіданні, в яко-му Рада Ліги розглядатиме декларації фран-цуського та бельгійського уряду.

ВІДПОВІДЬ.

БЕРЛІН, 16. 3. ПАТ. Як подве вчора вечором оголошений комунікат, німецький уряд дав таку відповідь на запрошення Ради Ліги Націй до уч-асті у льондонських нарадах:

„Німецький уряд у принципі готов прийняти запрошення. Припускаємо, що підчас Варад та рішення буде німецький представник мати рівні

права з іншими членами Ради і просимо це по-гвердити. Потягнення нім. уряду, що викликало обвинувачення зі сторони Бельгії та Фран-ції, не зводиться до самого привернення суве-ренних прав над Реном, але обіймає також кон-кретні пропозиції, як забезпечити мир в Європі. Нім. уряд вважає, що годі розділювати пооди-нокі частини його політ. акції, тому візьме у-часть у льондонських нарадах лише під умови-ною, що заінтересовані держави готові у най-ближньому часі почати переговори над ім. про-позиціями. В тій цілі нім. уряд скомунікується з британським, під проводом якого відбуваються наради льокарнських держав“. Підписаний мін. Нойрат.

ВРАЖІННЯ ЗАКОРДОНОМ.

ФРАНЦУЗИ ОБУРЕНІ.

ЛЬОНДОН, 16. 3. ПАТ. Міністер Флянден за-явив представникам преси, що радше покине Лондон і Раду Ліги, ніж прийме переговори на базі Гітлерових пропозицій.

АНГЛІЙЦІ РОЗЧАРОВАНІ.

ЛЬОНДОН, 16. 3. ПАТ. Представник англ. мі-ністерства закорд. справ висловив пресі думку свого уряду про німецькі домагання. Німецький сайд дати рівноправність у Раді Ліги Націй, зре-штою про це має рішити сама таки Рада, подіб-но як і про те, чи німецькі пропозиції мають слу-жити як основа переговорів. Цю другу німецьку умовину годі погодити з франкобельгійськими домаганнями евакуації нім. військ з Надренії. Тому англійський уряд розчарований німецькою відповідою, тимбільше, що він робив у Берліні спеціальні кроки, підтримуючи запрошення Ра-ди і не сподівався, що Німеччина ускладнювати-ме ситуацію.

Британський уряд заангажувався досить да-леко: брит. амбасадор Філіпс відвідав у суботу вечором мін. Фов Найптага, а вчора передполуд-

нем Гітлера і передав цьому останньому особис-те прохання Ідена, що закликав Гітлера прийняти запрошення. Гітлер, здається, дав позитивну від-повідь. Відкинення Іденової просьби уважають дезавуванням британської інтервенції.

ІТАЛІЙЦІ ВДОВОЛЕНІ.

РИМ, 16. 3. ПАТ. Німецька відповідь не ви-кликала занепокоєння. Італійська публ. опінія бо-ялася лише англо-французького порозуміння без участі Німеччини, бо воно моглоб зблизити обі держави, прийняти форму військового альян-су, спаралізувати франко-італійську співпрацю та зробити актуальною загрозу англо-фран-цузького співділення на випадок протанглій-ського нападу Італії. Зате італійці адоволені тим, що питання протиталійських санкцій лучаться зі справою Надренії, яку годі розв'язати без уча-сті Італії.

ХИТРО-МУДРО

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вима-гає при закупі готівкою „провірних блячоч-ків Р. Ш.

Сотик не завадить, а в біді порадить!
каже наша приповідка, тому складайте свої ошадності в

Кооперативному Банку „ДНІСТЕР“

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Що буде далі з Німеччиною й Європою?

Прага, березень 1936.

— Коли спокійно аналізуємо останній вплинок Гітлера — порушення льокарнського пакту і військову обсаду адемілітаризованої смуги по-обох берегах Рени, мусимо льогічно прийняти таку альтернативу: або європейське здивування з приводу цього вплинок є нешире, або європей-ські державні мужі не зміли дивитися в май-бутнє і передбачати. Бо кожний, хто відумува-ся в душу Німеччині, мусів передбачати, що це скорше чи пізніше станеться. Після привернен-ня загально-обовязкової військової служби му-сіла прийти і військова обсада адемілітаризова-ної смуги, Надренії, бо одні і друге — це ніщо інше, як різні льогічні і конечні факти, які ве-дуть до ступеневого, але остаточного здійснен-ня німецької рівноправності. І якщо з мирових договорів залишилася ще якась така постановка, яка ставить Німеччину в менш вартісне стапо-вище і ним стоїть на перешкоді до цілковитої рівноправності, то будьмо певні, що одного гарного дня Гітлер і цю постанову зломить.

Так роздумує над останнім вплинком Німеч-чини відомий чехословацький журналіст Перо-утка у статті „А що тепер?“ у прасській „Пжі-тності“. Це той самий журналіст, який так спокійно і критично роздумував і над всіми по-передніми подібними вплинками Німеччини, які мали на меті довести Німеччину до повної рів-ноправності, і який тоді вже обвинувачував єв-ропейських рішальних політиків у короткозо-рості та перестергав їх перед всякими „можли-вими несподіванками“. Як ті попередні цінні статті Пероутка, так і цю ми дозволимо собі зреферувати нашим читачам — подіючи від себе лише деякі коротенькі коментарі, бо вва-жаємо, що вона настільки цікава і серед голо-сів цілої чехословацької преси така оригіналь-на та, можна сказати, одинока своїм підходом, що аповні на не заслуговує.

Світ — лише Пероутка — давно вже пови-нен був бути приготований на те, що сталося тепер у Берліні. Кожний повинен був рахувати-ся з тим, що мусить колись прийти день, коли Німеччина — без огляду на її режім — захоче бути суверенним ланом цілої своєї території, всіх своїх інституцій і своїх вплинків так, як це є у всіх інших державах. Ніжкий сильний вярід не дасть себе держати привижним лише при до-помозі світової війни привикла мати до діла зі сла-бою Німеччиною, а тому й не диво, що вона во-рушиться, коли винні мусить прийняти до сфери-вої Німеччини. Французький премієр заявив, що Франція не стерпить, щоб Штресбург сто-яв на досяг німецьких гармат, а Німеччина йому на це відповіла: А Фрайбург, Карльсруте, Ман-гейм, Саварбрікен і т. д. можуть лежати в досягу французьких гармат? Ось де лежить суть скла-дного питання рівноправності, складного тому, що від 1918 р. ми привикли дивитися на нерів-ноправну Німеччину.

Але істотний зміст цілої німецької проблеми ніситься нині не лише в здійсненні німець-кої рівноправності, але головно в тому, що її остаточно здійснює не попередня демократична Німеччина, але теперішня гітлерівська Європа

Кожний знає, як воно тяжко пускатися на політичні пророчтва, але нинішня загальнополітична ситуація дозволяє на одне безсумнівне пророчтво: з Німеччиною будуть переговорювати. Вже хочби тому, що так хоче Англія, а діти й тому, що поза переговорами лишається лише одне: війна. Треба зробити все, щоб війна мусіла прийти аж після вичерпання всіх можливостей. Правда — каже Пероутка — не треба переоцінювати мирових пропозицій Німеччини.

Кошти хлібної політики платило й платити
готівкою олішництво, аж до цілковитого випо-

M-H.

Минали літа від перших пересторог нерівно-
чого світа за відповідну міру в його віношенні

то село. Денке отперезання бодай плятонічної актури прийшло в 1934 р. коли промислові ко-
ти через обезсилення села дідато втратили
близькість різниці калітаті — шого могово-
го клімату, що дотепер соціально платив. І це,
коли побачили, що при замовленнях у промислі
браків села, не спонукало промислу — а в тому
часі промисл був дуже шкідливою — пере-
давати самотужан калікуляцію ціл, до їх від-
повідної обидки, щоб оживити обороти із се-
лом та утримати, а може й поширити промис-
лову продукцію, а що за тим іде — поборова-
ти безробіття міст.

У контролю калікуляції ціл мусія змішатися
град п. прем'єра Косицького при кінці
минулого року. Переведена дотепер акція реві-
зії ціл і розв'язання селекціонованих, вайлик і
господарсько неоправданих картелів, видається
нездоланним. Така загальна опія різниці села.

Також сен. п. прем'єр, отираючи Велику
Господарську Нарату 28. лютого ц. р., отже під-
да закінчення праць т. зв. Картеливої Комісії,
завдав коначним означити, що тепер положен-
ня різниці є „галімою, яка утворює гос-
подарські процеси“. Звідти теж і надія, що у-
творює всіх причин, які спричинюють галіму-
вання нормальних господарських процесів з бо-
ку різниці, отже й несправдані відношення
промислу до різниці можемо вважати і на-
діткою ціл і картелів не як замінчене.

ПОТРЕБА ПОПРАВИ РІЗНИЦТВА.

Поправа різниці в промислово-аграрній
державі, це точка виходу, це основна проблема,
від якої залежить оздоровлення суспільного го-
сподарства як органічної цілості.

Привертання господарської рівноваги різ-
них верстатів, забезпечення поплатності різ-
ної продукції, це зусилля на користь не лише
самого різниці. Плоди з направи господар-
ських відносин у різниці збиратиме не лиш
рільник, але й промисловець і міський консу-
мент. В інтересі самого міста лежить, щоб во-
но добачило село. Отже дивно, що на цьому
з'язку не зуміла Господарська Нарата зв'яз-
ти згідної опії різниці і промислового
з'язку.

Отже тимбільше пекучою справою по вели-
кій господарській нараді є, щоб господарські ко-
ли, які мають широку господарську думку та у-
ряд поважно ставились до здійснення органічної
аграрної праці.

Від відбудови повоєнних згарин українське
різництво дало докази, що визнає засади пра-
ці, оперті на підставах власних моральних і ма-
теріальних сил.

Українське громадянство домагається, щоб
всесвоєчасними розпорядками урядових чинни-
ків не гілотикувати й не паралізувати наших
суспільних починів, що будять приспані сили на-
роду.

Акція Краєвого Господарського Товариства
„Сільський Господар“ і української кооперації,
яка спирається на традиції праці трьох поколінь
українського народу, акція, що сьогодні гуртує
понад 400.000 різних господарств, не заслуго-
вує на те, щоб передчасно її підірвали т. зв.
„суспільною діяльністю“ старости чи повітові
вкідні або бюрократи Рільничих Палат.

Ці планові почини, як нпр. відома акція уря-
дової молочарської організації є досить сильні,
щоб викликати непотрібну метушню у краю, але
як слаб, щоб поставити, а що гірше вести гос-
подарські організації, які без суспільного чинни-
ка, без віри населення у власні сили і без взаєм-
ного довіря мусять марно пропасти. Український
господарський світ представив свої засадничі
постулати в меморіалі, який вручено шефові у-
ряду. У цьому меморіалі є представлені і посту-
лати українського різниці та його суспільних
організацій, а в тому і кооперації.

ДЛЯ НОРМАЛІЗАЦІЇ ВІДНОСИН.

В імені Української Парламентарної Репре-
зентації маю честь заявити, що не спінемо в
наших змаганнях так довго, доки провідні орга-
нізації українського різниці: Українське Го-
сподарське Товариство „Сільський Господар“ і
Ремісний Союз Української кооперації не
зрештандують своїх добре заслужених і природ-
них прав, щоб стати знову ідейним і господар-
ським осередком українського народу в межах
Річнеспольної.

На цьому місці хай мені вільно буде зайняти
становище до промови пана сенатора Домаше-
вича з генеральної дебати над бюджетом 9. бер-
езня ц. р.

Пан сенатор, обговорюючи справу нормалі-
зації польсько-українських відносин вважав яка

ВОВНИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, БІЛИЗНЯНИ АРТИКУЛИ з першорядних краєвих фабрик і закордонних

Львів Пасаж Феллерів 4.
— Спеціально поручаюся кооперативам. —

Ланним розгорнути перед нами образ практично-
го переведення нормалізації, між іншим й та
господарському відтинку. На думку пана сен-
атора дорога до нормалізації відносин між укра-
їнським і польським народом веде одиноким че-
рез зречення українського народу права розви-
вати власне культурне й господарське життя у-
країнського народу у власних культурних і гос-
подарських організаціях.

На думку пана сенатора нормалізація відно-
син вимагає лише спільних польсько-українських
організацій.

Нехай мені вільно буде з цілою повагою, гід-
ною тієї справи, замітити, що так зрозуміла
нормалізація відносин польського й українсько-
го народу, як одиниці зборних, окремих і само-
стійних, як рівнорядних пілметів, не була би
нормалізацією, але ліквідацією народнього жит-
тя, польського і українського.

До такої розв'язки справи не може допусти-
ти гідність як польського як українського наро-
ду. Нормалізація польсько-українських відносин
вимагає співпраці обох народів на прилюдному
форумі в інституціях державних, самоуправних,
у територіальній і господарській самоуправі на
засадах рівнорядності підметів співпраці, як це
ласкаво завважив п. сен. Голуховський. Зате при-
родним підложом нормалізації буде фактичне
забезпечення конституційних і що більше при-
родних прав українського народу на свободний
розвиток народнього життя в культурній, госпо-
дарській і релігійній діяльності згідно з арт. 109—
111 Конституції, в чому також годиться з нами
п. сен. Голуховський. Відібрати нам природні
права, переорієнтувати дорібок української духо-
вої і матеріальної культури компетенціями якихось
національних спільнот в організаціях, які твор-
ить і може творити лише самостійне національ-
не життя, це суперечить із засадами нормалізації,
поминаючи нежиттєвдатність, а навіть абсурд-
альність такої ідеї.

В обороні такої нормалізації можуть стати
лише прихильники того руху, який знімає під
назвою анархонаціоналізму, що з засади нівелює
національне життя різних народів, що стинаються
з державним народом.

Саме в Східній Галичині не бракує прихиль-
ників такої ідеї. Отже звісно не брак нам про-
тивників ідеї сов.ної нормалізації відносин у-
країнського і польського народу як окремих са-
мостійних спільнот, по живуть власним життям.
Отже тому влучив у своїй промові в почуття че-
сти та силу культуральних і господарських цін-
ностей українського народу своєрідною концеп-
цією нормалізації польсько-українських відно-
син, п. сен. Домашевич, який ствердив, що в Сх.
Галичині нема шовіністичних елементів проти
нормалізації польсько-українських відносин, при-
чому фактично проповідуюною своєю концепці-
єю сам заперечив свої заперечення

ГОЛОД ЗЕМЛІ.

Мав я вже честь говорити ширше про подри-
би українського різниці в присутності пана
віцепрем'єра і пана міністра різниці та різ-
них реформ на Ізвещній пількомській великій
Господарській Раді 29. II. 1936 р. Тоді я розгля-
нув подрідно питання аграрного перенаселення
і видатності наших земель та коначність підста-
вових меліорацій, доріг і т. п. публічних робіт
на нашому терені. Нашим бажанням є, щоб ціл-
ний проведений матеріал прихильно потракту-
вали члени Союзу й Сенату при реалізації інвес-
тиційних робіт і при реалізації обмеженої госпо-
дарської програми в державі, беручи під увагу
розмір і питомий тягар українського різниці та
моральні сили українського різниці.

В союмовій і сенатській дискусії порушено
питання голоду землі і парцеляції. Тепер економіч-
не положення у краю згорн пересуджує еволю-
тивний характер парцеляційної акції.

Рухення з місця комасанційної акції на полу-
дсовому сході закінчує сильніше справу упов-
новоріння, отже й парцеляції, а припаси землі
на полудневому сході є вже дуже малі. Маємо її
з яких 200.000 гектарів, до цього доходить зем-
ля на північному сході у розмірах 300.000
гектарів на Волині й Поліссі. Взявши

разом для місцевого населення наших земель
на його уповноворіння збракдо би ще яких
2.000.000 гектарів. Тому розкидати заліком зем-
лі на північно-східній і полуднево-східній тери-
торії треба обережно. Далеко краще стоять у
підлиці запасу землі центральної й західній воє-
відства, які разом мають приблизно понад
570.000 гектарів землі. З цього жних 300.000 гек-
тарів припадає на воєвідства віршавське і люб-
лінське, що сусідують із краківським і кельць-
ким воєвідствами, які то два воєвідства майже
вичерпали свій припас землі.

Експерименти колонізації дали під госпо-
дарським оглядом вислід переважно відемі
і для колоністів і для автохтонів, позбавлених
заробітків і що гірше надії на уповноворіння.
Фінансово ці експерименти були й є до цього
дні дуже коштовні.

При вичерпанні скарбу держави, якого за-
соби виявилися тепер за скулі для потреб осві-
ти й оборони краю, колонізація була би че-
вчасна, не до розв'язання і що гірше — погубна.

ЦУКРОВАРНЯ В ТЕРНОПІЛЬЩИНІ.

Справа будови цукроварні на Поділлі є
в стадії реалізації. „Вістник Зайонів“ по-
відомив, що уряд привав тернопільському цу-
кровоарному рійоні „Поділля“ 40 тисяч квіт-
талів цукру. Згодом повстала спілка з тою самою
назвою з капіталом 10.000 зол., на який зложи-
лися: львівська Рільнич. Палата (4.000 зол.),
„Сільський Господар“ (2.000 зол.), „Малополь-
ське Товариство Рільників“ (2.000 зол.) і „Зайон-
івська Земля“ (2.000 зол.).

До дальшої реалізації справи статує в ви-
растері дирекції пос. Ст. Троченський, віцепрез.
Мирон Луцький і дир. Тадей Капко. Крім того до
управи спілки як представники організації нале-
жать: д-р Каз. Папара (хліборобська палата), гр.
Ст. Бадені, дир. Агословач („Зайонівська Земля“),
інж. Евг. Храпливий („Сільський Господар“) і
дир. Скут (М. Т. Р.).

Цукроварня стане в самому Тернополі або на
терені тернопільського повіту, а кошти будови пе-
редбачують на 4 і пів мільйона зол. Удільна спілка
буде спиратися на удільному клячі: 23 прц.
„Сільський Господар“, 23 прц. малоземельні, 34
прц. велика власність і 20 прц. осадники (Сх. Га-
личина і Кременець). Покищо контингент 40 ти-
сяч квітталів цукру буде відступлений двома
східно-галицькими цукровоарнями, а саме в Ходоріві
і Городенці. За відступлення цього контингенту
обі цукровоарні будуть платити відповідну бо-
ніфікацію, яка ділає до суми 200—250.000 зол. і
стане підвалиною осовного капіталу.

Дальший капітал мають здобути ульковува-
ням акцій по 600 зол. серед майбутніх плантато-
рів буряків на терені Тернопільщини. Як перед-
бачують, буряки займуть простір коло 3.000 мор-
сів. Отже а кожного морга плантатор буде тра-
тити в користь удільної спілки в перших роках 95
гр., в третьому і четвертому році по 1 зол. 05 сот.
З тієї суми буде заплачено вартість акцій, а це
дасть приблизно 1.800.000 зол. річно. Таким чи-
ном спілка, спираючись на малоземельних силах,
піднесе їх продукцію та причиниться до обмежен-
ня безробіття в Тернопільщині.

Абіссинське золото.

(Р. М'яй.) Підчас коли на фронтах в Абіссії
йдуть тяжкі бої, відзначаються до столицного мі-
ста Аддіс Абеби різні таємничі фінансери за
спеціальними інтересами. В останнім часі вони
навязали переговори з Кельсом фінансо-
вим дорадником імператора, в справі виміни абіссин-
ського золота за мушцію. В імператорській скарбі
в Аддіс Абебі є великі засоби золота. А що —
внаслідок сильного відливу золота з Європи до
Америки — Європа відчуває болюче недостатку
того металу, то деякі європейські фінансові а-
генти задумали перевести до Європи золото з
Абіссії. Але чи це їм пощастить і чи не за ціна
тепер оферта мушції для Абіссії?

Німецькі сили над Реном.

ЛЬОНДОН, 16. 3. ПАТ. Як подає Райтер,
британська амбасада заявила, що на всій коліс-
ідемітаризованій смузі від голландської до
північної грації є всього 30.500 воєтків, ужи
разом з поліцією.

Тільки освітою, культурою і вихованням здо-
будемо кращу долю. Не жалуємо латків на
скріплення освітніх амагань.

З української преси.

Геніальний комерсант, або: як можна стати співвласником газети?

У своїх чергових „ревеляціях“ у „Батьківщині“ з 15. ц. м. п. Дм. Паліва описує історію, як він став співвласником „Нового Часу“. Це тим цікавіше, що чейже всі ті „ревеляції“, які тягнуть за собою 10 числах того часопису і в найбільшим політично-господарським синдикатом мабуть від часу, як існує українська преса, — викликані збои балансу очисити з акадів, що виринули проти п. Дм. Паліва м. і на судовому процесі за власництво „Нового Часу“. Щоб не наравитися на заклад, що реферуємо виводи п. Паліва не зовсім точно чи вірно, передруковуємо ту частину його останньої статті буквально:

Осіною 1925. р. п. Іван Тиктор повідомив мене, що „Новий Час“ став його власністю і разом з тим спитав мене, чи я не приступив би до нього до спілки і чи не перейняв би Редакції „Нов. Часу“.

Хіба не треба додавати, що у мене запалився ентузіазм до „Нового Часу“. Я його осавував і вивів з люди. Боляче було з ним розставитися, тож пропозиції п. Тиктора були для мене під кожним оглядом привабливі. Але одно „але“. Я не мав грошей. А п. Тиктор ставив справу зовсім ясно: лише спілка і гроші.

Того візком поділився я з моїм тодішнім дуже близьким особистим приятелем і політичним однодумцем Вол. Кузьмовичем. Рада в раду і пішов я сам чи може в двійку з Кузьмовичем до голови УНДА д-ра Дм. Левицького. Я поставив справу так: „Нового Часу“ шкода. Трапляється нагода його купити, я можу його купити, але не маю грошей. Якщо — говорив я до д-ра Дм. Левицького — Ви вважаєте, що варто прийти в осідла „Нов. Часу“, тоді допоможіть мені в цьому.

Д-р Дм. Левицький був за тим, щоб „Новий Час“ конче брати. Кілько на те треба грошей — спитав він. Я не міг дати відповіді, бо Тиктор не отримав ціни „Нового Часу“. Д-р Лев. сказав: В моїй диспозиції є 200 доларів, що залишилися з однієї акції (тут д-р Д. Лев. наважув на акцію). Це є все, що вам можу дати. А ви отарайтеся якось конче уійти у спілку з „Нов. Часу“. При цьому д-р Лев. застеріг за тих 200 дол. для УНДА 20 прц. власності „Нов. Часу“. Ми списали відпові-

ду умову. Підписали ту умову я і д-р Д. Левицький та В. Кузьмович, як свідок.

Умову описано в одному примірнику і зазначено її в сховку в Центробанку, чи як він тоді називався — Краєнім Союзі Кредитовім. При цьому застеріжено, що умову з банку мають право підняти д-р Дм. Левицький як пред. УНДА і В. Кузьмович як мій муш доніра.

Маючи гроші в кишені, пішов я до Тиктора переговорувати в справі спілки. Сказав я йому, що можу дати за половину власності „Нов. Часу“ ок. 200 доларів. Тиктор погодився. Я виплатив йому 100 доларів, він сховав гроші до кишені, а я став співвласником „Нов. Часу“ і редактором. Умови при тій траєкторії ми не списали, називалось — колись при нагоді. Я кілька разів згадував північне Тикторові, що годилось би списати умову і завжди чув я одно й те саме: „Ти мені не віриш?“ Я вірив, аж одного гарного дня, за рік чи два, п. Тиктор заявив мені, що я не є ніяким співвласником.

Д. Паліва.

Коли хто хоче навчитися, як стати геніальним комерсантом, то просимо прочитати те оповідання п. Паліва уважно ще раз. Бо, переклавши

на просту мову, з того оповідання виходить таке: за гроші д-ра Дмитра Левицького, за які сам д-р Левицький застеріг собі, чи пак УНДО тілани 20 прц. уійти в газету, п. Дм. Паліва став власником цілих 50 прц. Очевидно, п. Паліва не згадав, чи він п. Тикторові казав, звідки ті гроші і на яких умовах отримав. Не гадаю, тем, чи і який спосіб він, п. Паліва, як довжини д-ра Дмитра Левицького, або передав д-рові Дм. Левицькому обидва 20 прц. газети, або гроші. Збоу, ордеа... Зате ми пераа чували й тепер читали, що п. Дм. Паліва вважає себе співвласником „Нового Часу“ на 50 відсотків! Мало того: всім нам відомо, що п. Дм. Паліва, ставши „співвласником“ і головним редактором „Нового Часу“ за гроші голови УНДО д-ра Дмитра Левицького, використав своє становище на те, щоб повести таку найбільш непереможливу кампанію проти УНДО та і навіть персонально проти свого вірника, якого завдячував кар'єрою, що вінці треба було п. Дм. Паліва викинути з УНДО...

Чи п. Дм. Паліва має право ще гніватися і процесуватися? Що найвище має право жалітися, що кося трапила на камінь. Бо коли п. Паліва ремствує і процесується, то що має казати д-р Дмитро Левицький: втратив гроші, не особача мні навіть і відсотка власності „Нового Часу“ і найшов гідну „подяку“ від довжини! Нема то як робити інтереси в геніальних комерсантах!

Зміна адреси і зол. Можна прислати пошто-вими марками

Сенат ухвалив бюджет.

В суботу радив сенат над бюджетом скарбу і прийняв проект скарбового закону на 1936-37 р. Бюджет міністерства скарбу зreferував сен. Фу-дковський, який боровив теж діяльності Опрон-ітства Народового. Тому маршал Престор пере-рав його промову. Бюджет підприємств і заведе-нь зreferував сен. Каршо-Седзевський. По про-мові відміністра скарбу Т. Гродзського довшу

промову вголосив генеральний референт сен. Ко-зовський. З референтом гостро полемізував сен. Квятковський. Описав сен. Бобровський полемі-зував зі сен. Козловським і сен. Фу-дковським. Якому виписав різні гріхи евідів супроти Польщі. Вкінці сенат прийняв скарбовий закон з невеличкою зміною ст. 6. цього закону і 10 те-золюцій

Процес „Аксіон Франсез“.

ПАРИЖ, 16. 3. ПАТ. Чимале зацікавлення зосереджує на собі процес проти начальника ре-дактора щоденника „Аксіон Франсез“ Шарля Морра та відповідального редактора Делеста, я-ких обвинувачують у намові до вбивства. У верес-ні минулого року опублікував Морра статтю з

погрозами смерті для 140 лівих послід, що голо-сували за санкції проти Італії. Першого дня процесу вголосив Морра промову, у якій боровив свою статтю тим, що обстоював державний інте-рес. Присуд западе за тиждень.

Л. ФЕДОРОВИЧ МАЛИЦЬКА.

ПОСМЕРТНА ВИСТАВА
О. НОВАКІВСЬКОГО.

(Докінчення.)

З усіх малюнків Новаківського бє первісна сила, сила родючої української землі і жартів-ність тої землі з привагдою домішкою бруталь-ности.

Ця брутальність виявляється в кольориті, пераа у сирих, ніби просто з туби накладених фарбах або в дещо сирих барвних контрастах. Це іноді вражає око, привикле до мalarьської куль-тури деяких французьких мalarів.

Але саме оте „сире“, нероз прикре, агресивне і неаріноване в кольориті Новаківського є ха-рактеристичне для нього. Коли закидають йому деякі корифеї нашого мистецького парнасу, що він, мовляв, не хотів визволитися зпід впливу польських (з краківських часів) мистців, не треба і звертати уваги на такий несуттєвий підхід до на-сирів оригінальної творчості, якою є життєвий дорібок Олексі Новаківського.

Та коли закидають йому саме ту нагаданість, що була його силою, або брід суто мalarьської культури, що її мають деякі (далеко не всі!) ви-значні мистці чужих країн зі сторою, неперерва-ною мalarьською культурою, тоді треба виразно підкреслити, що саме деякі на око „негативні“ прикмети його були в дійсності — позитивні.

Новаківський зосереджував у собі неспокій, шукання форм, вперту боротьбу за визволення від чужих впливів, шалене змагання до самоо-значення власного „я“, що є основою рисою у-крїнської сучасності. Серед того змагання, се-ред відважної боротьби за сутонаціональну мис-тецьку форму, смерть вирвала йому кисть із творчих рук. Тимто цілість цієї творчості розбу-джує припиння чогось недокінченого, деколи не-гармонічного, але грізного та величавого, як і на-ша сучасність. У ніякому з інших сучасних укр-їнських мalarів діяльність щона не знайшла тої

аскравой вражаючої відбитки, як у повних твор-чої мукі композиціях Новаківського. Падають з різних сторін слова критики з „негативною тен-денцією про „конвульсивно покорчені лінії“ його постатей. Недобачує оця поверхонна критика го-ловного моменту своєрідної геніальності мистця, якому судилося виразити у своїй творчості на-ціональну стихію, яка щойно знаходилася у стадії кристалізації в напрямі гармонійно організова-ної цілості.

Одне саме буйність, саме динаміка, саме шукання і творчі мукі не висталили на те, щоб називати Новаківського великим мистцем. Він ве-ликий завдяки строгій дисципліні знаменитого рисунку, завдяки великому дарові композиції, що дозволив йому, — майже архітектонічно, бу-дувати монументальні малюнки. Ця монументаль-ність стилю у ополуці із стихійним відчуженням барви ставить його в ряди великих мalarів.

Недокінчена, кутлем виконана Св. Юрська Мадонна є вглядним араком монументальності, що вгадує надлюдські постаті Мікеланджело зі стелі Сикстинської каплиці. Це не „сюрба-маті“ близькості творів знаменитих мalarів, не естетична істота в роді Богоматір Ботичелліа або навіть поважних та спокійних мадоу Белліні. Ні. Це надлюдського зросту силена, горда, войов-нича Богоматір, що несе в дарі світові свого сина — Христа. Від неї віє повагою римської метрони, що виховували синів своїх на твердих громадах римської імперії віє силою та величчю.

У зв'язку з виставою творів О. Новаківського появився у нашій львівській пресі ряд статей на-тому виставі і — творчості мистця. Треба отвер-дити, що вистави аракою уладжана. Експонати розішані у хронологічному порядку (єдиний доцільний спосіб у випадку ретроспективної ви-стави) значно вкешують порегляд праць. За го-ловний труд при уладженні вистави, ми відічні проф. Залозецькому. Його широка фахова освіта у справах мистецтва, особливо кваліфікує його до того роду імпрез і воля змачи проти нього з того приводу — невинуватна.

М. Голубець намагається довести, що твор-чість Новаківського не заслуговує на те захоп-лення, яким доі пам'ятали її: намагається

також знайти „те тверде слово“, щоб „сьогодні: пайти для Новаківського належне місце в історії українського мистецтва“.

Тимчасом сьогодні ще не можемо пайти для Новаківського „належного місця в історії украї-нського мистецтва“. На те ще за зчасно, не набути вже про те, що всякі класифікації та оцінки — річ релятивна. Це проречисто доназують різні погляди визначних критиків на творчість поі-пних і давніших мистців. Це проречисто потвер-джують також відомі „моди“ у мalarстві, що за-лежко від „духу часу“ видивають та гвалти одних, те нехтують іншими мистцями. Моде ті видивають, пераа із глибокої давнини, асисто-ного попереднього покоління мистця, регабі-тують ольшовані слави, то знов обесцінюють мис-ців, що були богами або божками даної доби. Ма-ємо приклад таких мод у відношенні великої те-стини польського мистецького світа до недавнього короля польського мalarства — Матека. Маю-другий у ділянці літератури — під що пору у ро-горілія у Франції полеміці на тому доі злетіла-ного пета Віктора Гіго, вартість якого підняв у сумнів.

Оцінка — релятивна. Хай нікого не гвалти негатиивно відношення деяких представників на-шого мистецького світа до нашого померлого мис-ця: не важко, чи сьогодні хтось хвалить або обес-цінює Новаківського, а важний величавий житт-вий дорібок його, що маємо нагоду (на в цілості з огляду на обмежене місце) оглядати в салі 39 вул. Чарвецького.

Аскедаличні додатки про приватне життя Новаківського в статтях п. Голубця — байдужа чи правдиві вони, чи ні — належть до тої „шка-вості знаменитера“, яка не так цікавиться твор-чістю мистця та його духовним обличчям, як на-лими слабощами великих людей.

Творчість Новаківського неподобна до творч-ості ніякого іншого нашого мистця. В мій проба-ваються не тільки суто українські прикмети, але й своєрідний трагізм нашої доби. Ніхто так, як він, був і буде мalarем нашої сучасності, стурбо-ваною, тривожною, немов напередодні великих во-лів — мalarем українського відродження.

На могилу бл. п. Андрія Гели.

Нью-Йорк, 24-го лютого 1936.

Тако ж невідомо відійшов від нас у п'ятницю 21-го лютого 1936. року Андрій Гела в 57. році життя. Але колись був це спільний народний робітник і тому варт присвятити кілька хвилин для перечитання хоч коротких оповістей із його життя.

Ми знали його особистими роками як справжнього артиста-диригента хорів та одного з основоположників залучення хорів до околивиці Нью-Йорку, що то під його управою співав на посвяченні Угровської Католицької Вищої Школи в Остемфорді 4-го вересня 1933. року, а під управою проф. О. Кошиця в концерті в честь Шевченка в Тамп-Гейтс у Нью-Йорку 7. жовтня 1935. року. Помер серед приготувань до великого концерту релігійної музики на день 31. травня 1936. р. в Юрленгі Голду у Нью-Йорку. Мав диригувати в ет'юграфічних картинах „Воскресіння“, укладу дра Цегельського саме в п'ятницю вечір, отже в день своєї смерті, але не довелося.

Списуючи історію церкви св. Петра й Павла в Джерсі Сіті, стрінув я бл. п. Андрія Гелу та сентив про деякі дані з його життя. Отже на основі власних даних побіжника його життя і діяльності такі:

Уродився в Сторонибабах коло Буська в 1879. р., як син селянина. Повинчав сільську школу і поїхав до Львова до підготовчої класи при українській академічній гімназії. Після скінчення цієї класи пішов до дяківської бурси при Староніжеській Інституті. Там учився церковному співу і всього, що авіало з церковним обрядом. Церковного обряду учив там знавчий духовник львівської духовної семінарії, о. Іларіон Дольницький, загально звання „дядьком“. По 8 роках пішов на дяка до Стріпської Нових у повіті Бібрка і там організував мішаний хор.

В 1898. р. поїхав до Америки, на підставі оголошення в „Дні“, поміщеного о. Теофаном Обуховичем. Стів дяковичем у Мейфілд, Пенсильванія, і там працював 4 роки. Коли промала серйозна на ролях православія, Андрій Гела перейшов до Трентон у 1903. р. на угорську парохію. Там навчився угорського мови і мовного наріччя. Опісля тодішній апостольський мандратор о. Андрій Годобад запросив Гелу до Скрентона, бо там впливав зложити духовну семінарію, а Гелу хотів іменувати професором музики. Навіть і дім на ту ціль був уже куплений в 1904. році. В Скрентоні перебував Гела до 1908. року, отже рік по приїзді еп. Ортинського. Із Скрентону Іларіон Гела в делегації від дяківських на приїздення єпископа Остера в 1907. р. Тому, що Гела знав угорською мовою, о. Михайло Йвкович посправив примістити Андрія Гелу як співробітника при „Американо-Русській Віснійку“ в Гометед, Пенсильванія. Тоді редактором був Юрій Жаткович і він радо згодився на це. „Віснійка“ виходила в двох мовах: „угорською“ і „словацькою“, отже частина була писана латинкою, хоч мова була та сама. На конвенції „Соединенія Русских Греко-Католических Братств“, що відбувалося „Віснійка“, вибрано в 1908. р. головним редактором Гелу. Ця конвенція була в Скрентоні. Але Жаткович просив Гелу, щоб він зрештував і лишив йому ту посаду. Гела так зробив, а затримав собі посаду дяковича в Бродок біля Гометеду. Це була угорською парохія з о. Петропавлом Ол. як парохом. Звідтам перейшов Гела заходом о. Ол. Улицького до Джерсі в 1908. р. на дяковича. Тоді головний уряд Угровського Народного Союзу приймав теж Андрія Гелу на редактора „Свободи“ для так званого „словенського відділу“. Це був додаток до „Свободи“, друкований латинкою із словацькими значеннями.

В 1911. р. перейшов Гела на угорську парохію до Пасейку, звідтам до Філадельфії на ставленні катедрального дяка й диригента (в 1913. р.) і там організував славний хор. У тому часі закладали й допомогли організації „Провідник“ і Гела був одним із перших її організаторів та став серйозним секретарем при центральному уряді в Філадельфії. Після його приїзду Григорій Бачинський. У Філадельфії перебував Гела до 1919. р., потім переїхав до Монтепаса, а в р. 1923. переїхав до Джерсі Сіті. Там працював до смерті. Після смерті своєї жінки в липні 1935. р. був дуже осамотнений і так заспокоїла його смерть. Лишив по собі гроші сиків і три доньки, всі музикальні. Син Василь знає дяківство та обіймає ставленні дяка при церкві св. Петра й Павла в Джерсі Сіті по батькові.

Ось коротка історія життя заслуженого українського громадянина в Америці.

С. Демичук.

СССР. і Далекий Схід.

Рубля та невдоволення у Зовнішній Монголії.

КАЙРО, 16. 3. ПАТ. Музауміні з китайсько-Туркестану та Афганістану, що відбувають прощу до Мекки, оповідають, що киніли серед населення Зовні. Монголії росте. Влада з поміччю терорної армії ледя опановує ситуацію, аби недовдоволення переслідує суворо. Торговля і жоговодство зовсім підупали, населення масово утікає через кордон Внутр. Монголії та Манджурії.

ПОРОЗУМІННЯ З МАНДЖУРІЄЮ.

МОСКВА, 16. 3. ПАТ. Уряд Манджурії погодився на пропозицію Зовні. Монголії створити спільну комісію для розгляду причин збройної сутички з дня 12-го лютого п. р.

МАНДЖУРСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКІ ВЗАЄМИНИ НАЛАДНУЮТЬСЯ.

ХАРБІН, 16. 3. ПАТ. Большевицький ген. консуль поінформував манджурського дипло-

матичного агента, що його уряд годиться на утворення манджурського ген. консуляту в Харбінові. Манджурія бажалаб осудити ще 2 консуляти на сойськомому Дал. Сході, тому що большевики мають на її території 5 консулярних станцій.

КИТАЙ ЗАГРОЖЕНИЙ.

ТОКІО, 16. 3. ПАТ. Не звязуючи на вістки про перемогу військ нанкінського уряду над комуністами Домей довідується, що ці останні перейшли Жовту ріку і зближуються до осередку провінції Шансі. Японські військові круги рахуються з можливістю, що комуністичні війська почнуть похід на Внутрішню Монголію, загрожуючи автономії провінції Гопаї і Чжарта, що пробуватимуть наладити зв'язок зі зовнішньою Монголією.

Ревматизм суспільною язвою.

Особи, діткнені ревматизмом часто і хронічно терплять, а часом стають інвалідами перелусім у випадках у пору несприятливих і неадекватних. В наших воєнних і малосприятливих класі, прояви ревматизму легко спостерегти і коли в пору пічимо його правильно лікувати, можемо запобігти дальшому розвоєві недуги. При ревматизмі

треба зажити 2—3 таблетки Тогалю 3 до 4 рази денно. Тогаль ежнимею також в часі розвиненої вже недуги: з ревматизму, артритизму, подагри, нервових, болів гонон, грипу і простуди. — Тогаль є добрим засобом проти болю і проти горячки.

1—2

Вечір 40-ліття кіна у Львові.

Львівський фільмовий клуб „Авангард“ влаштував 13-го п. м. у великій університетській залі „Колегіум Миколюм“ вечір з різноманітною програмою а нагоди 40-ліття існування кіна. На вечір запросили представників різних діянок знання і мистецтва, щоб вони поділились коротко своїми враженнями про кіно, а накінець публіка мала побачити арки перших давніх фільм, які ми мали час уже забути і ті, які звучать чині „давньирдними“.

Промовляли журналіст, директор кіна, педагог, поет, інженір, актор і відчитав відповіді — психолога, музиканта та постійного співробітника радіа.

Цікаво вишлись тільки ті промови, які були грохи підготовлені, а саме Т. Голєвдра, молодого поета і арт. театру й. Страховського; всі інші обмежувались до загально відомих помічень, забуваючи адебітним як головну свою тему. Постійно чули ми фразу, що фільма має щойно 40 літ і тому вона за молода, щоб понебудь сказати про її дотеперішній розвиток — фразу мало виправдану, а ще менше чули ми про те, що й як досі кіно зробило.

Із факхових інформацій цікаво було почути, що річка продукція кіна давно вже перейшла півмільярда метрів, що добою найбільшого матеріального успіху кіна був рік 1912—26 і що в Польщі від 1926. р. число кім не зростає, а зменшується (в їх тепер приблизно 650). Найбільше фільм (це ми теж знаємо) спроводжує Польща в Америку, чому цей привілей має Америка, факховий підприємець кіновини, не міг пояснити. На купно деяких чужих фільм іде 45 проц. а касового бруття.

Велика маса слухачів, що прийшла на згаданий вечір і виконувала всю салу, була досить розчарована. Із відповідних прелегентів деякі не явилися і відішли два найцікавіші з них проф. Інгарден та О. Ортин. Т. зв. авангардні фільми не мали в собі нічого з того, що можна було уявити собі, як завдання майбутнього фільмового мистецтва; були це т. зв. репортажі, майже пересічні. Один із них з гудульського побуту, який ми вже оглядали в додатках „Пата“ характеристичний тим, що в ньому гудули німі, щоб не було чути їх мови.

Дуже гарна ідея вечора була практично зовсім невідповідною.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Міністер закордонних справ Афганістану приїхав до Москви. Його прийняв Колін, а голова Раднарком-у. Молотов, видав озіданок. Приїзди були члени сов. уряду з комісаром війни, Ворошиловом.

Німецька армія святкувала нині першу річницю привернення загальної військової служби. З цієї нагоди Гітлер дав військ. частинам нові прикори та оголосив відозву до військ.

Новий уряд Парагваю визнали вже Злучені Держави Шия. Америки, Бразилія, Аргентина, Уругвай та Перу; през. Рузвельт запросив його на панамериканську конференцію.

Ліга Націй тратить свій престиж в Абіссинії тому, що не зводить нафтових сезицій, а головний натиск кладе на примирну акцію.

З відчитової салі.

АКАДЕМІЧНІ ВЕЧОРІ У ЛЬВОВІ: Д-р Ярослав Пастернак: „Розв'яз похоронного обряду на українських землях“ Сала „Українська Бесіда“ 15. п. м.

Тіміт відчиту такий:

В рілму комплексі явищ, з яких складається людське життя, найсильніше вражає зникання його кінця — смерть. Із журби тілом смерного та із страху перед ним самим зродились перші похоронні звичаї й обряди, а водночас і перші поняття про позаробоче життя, які стрічаємо вже з першою появою культурної людини на землі. Тому історія похоронного обряду — це водночас історія розвоє релігійних понять, яких перші сліди знаходяться вже у найстаріших доісторичних гробах.

Після цього прелегент подав огляд розвинуті похоронного обряду на підставі археологічних знаходів, починаючи доісторичними часами.

У кам'яній добі та на початку бронзової хотіли небіжчиків у сильно скорченій позичі; це робили зі страху перед ними і це зродило повоалі віру у „живих мерців“. У половині бронзової доби прийшов із заходу із праслов'янською (?) лужицькою культурою обряд тілопальний, в основі якого був також страх перед небіжчиком. Обляється це між іншим у згинанні зброї на початку римської доби. Однак тілопальний похорон виступає врядити вже від середньої кам'яної доби і напакі: в часі загального тілопалення деякі культури виказують шкелетовий обряд.

Добре знання є наш похоронний обряд щойно від княжої доби, бо про нього згадують не раз вже літописи. Тоді він уже досить скомплікований та попри засадничі форми, спільні всім індоєвропейцям, виказує вже різні чужі впливи. Щойно з прийняттям християнства Церква упрощує його та заводить загально першійний звичай шкелетових похоронів на спільних церковних цвинтарях.

Передтим словини все палили своїх небіжчиків та присипували попелища могилами. На костирі горіло рівночасно не раз багато різних дрізів, про що інформую добре членар „Чорної Могили“ з Чернигова; однак далеко більше є бідних могила. З небіжчиком палили не раз і його жінку або невідьничу. До цікавих похоронних звичаїв княжої доби належало гробання мерців у човнах, при чому їм вкладали гроші в рот і везли їх до гробу навіть літом на санях та робили трізни у масках над гробом. Деякі з цих звичаїв задержались місцями до наших часів, що виказував прелегент при описі сучасних похоронних обрядів. З ними в'яжеться й віра в опирів та жорстокий звичай пробивати їм цвяхом голуву.

У висліді анкавав прелегент у нашому похоронному обряді сліди дуже глибокої давнини й докази незвичайно сильно закоріненої народної традиції, яку етнолог може добре зрозуміти тільки після докладного обшарування із вислідами археологічних праць. На цьому полі знаходять обі ці науки свою спільну мову, а корі

стає а цього релігії, яка відшукуює у дослідженому в цей спосіб матеріалі свої перші початки, перші сходи погляду людини на справи есхатологічні, на душу та на Бога.

Цікава тема відкритої, ілюстрованої численними (к. 30) світлинами, статуюда дуже багато слухачів, між якими бачили ми голови молоді. Після відкритої відбулася довша дискусія.

3 еспанської Аркадії.

ПАЛЯТЬ ЦЕРКВИ

МАДРИД, 16. 3. ПАТ. У Льогроно виконали гамовні комуністично-синдикалістичні елементи низку саботажів: підпалили кіно, домівку монархістів, народної жінки та республіканців і 6 церков та монастирів; убили поліційного старшину. Невідомо ще, кілька осіб ранили у перестрілці.

УБИВАЮТЬ ЖНОК.

МАДРИД, 16. 3. ПАТ. До довгої низки терористичних актів та сутичок, які потрясають Іспанією, від коли вона наїшлася у руках лівого уряду, слід додати ще такі: Підчас сутички між прихильниками лівої та праворуч у Саламанці вбили книжками і членку правничої організації, а одну дівчину вбили з револьверу. У перестрілці між фашистською та комуністичною молоддю ніхто не згинув. У Мадриді стріляв хтось з самоходу на дів соціалістичного лідера Ларго Кобаллера. Провідників фашистської організації „Фаланга Іспанія“ замкнули у в'язниці.

АНАРХІЗУЮТЬ КОЛЬОНІ.

МАДРИД, 16. 3. ПАТ. З Орху подають, що в місцевості Маскара підчас соціалістичних зборів дійшло до бійки між правими та лівими ворожими елементами. Жандарми та африканські стрільці привернули лад, ерештуючи багато осіб.

НОВИНКИ.

— На уфундування вітражу в Успенській церкві з приводу 70-ліття о. мн. Д. Лопатинського аложили даліше: (15. III. в захристії Усп. Церкви): Евдокія Сойка 2 зол., Михайло Кінаш 10 зол., Юлія Федущко 5 зол., Туся Л. 5 зол. Н. Н. 5 зол., Вац Шавель 3 зол., Анна Гресько 5 зол., Аня Хомин 3 зол., Юлія Царкевич 2 зол. — В Адміністрації „Діла“: Володимир Онуфрік, Львів 5 зол. — Учительський збір дівочої школи ім. Шевченка складає 15 зол. з приводу ювілею о. Даміана Лопатинського, колишнього катехита школи.

— Найкращі лиси, пелеринки виконує і поручає Ю. Гаушевський, пл. Капітульна 3. Тел. 254-46. Приймає футра на переховання літом.

— Станції нашого промислу просимо прислати до 25. III. м. на заповідну адресу свої емілеми або охоронні знаки у форматі листівки (до епітаскопу) з цією позначкою з ними наших учениць. Гімназія СС. Василянук у Станиславіві, вул. Петра Скарги ч. 17. 1696

— Пригадуємо, що Загальний Збір „Народної Гостиниці“, кооперативи з обмеженою відповідальністю у Львові, відбудеться дня 24. березня 1936 (вівторок) год. 17-а в салі Кооперативи при вул. Косцюшка ч. 1а. Того самого дня год. 8-а рано відбудеться Поминальне Богослужіння в храмі св. Юра за померлих Членів Кооперативи. — Надзирна Рада. 1695

— Відчит про плекання кімнатних рослин п. проф. Олени Березинської-Будової відбудеться в середу 18. березня 1936. в год. 18. в Клубу Р. Ш. ім. Галини Бервінок, вул. Мохначького 12. Окремих запрошень не розсилаємо. Гостям раді. 1699

— Театр ім. Тобілевича у Перемишлі. Глинуть нам: Від 17-го ц. м. приїжджає наш відомий театр на ряд гостинних виступів до Перемишля, де дасть кілька нових пєс, яких місцева громадинство не мало ще ніколи бачити. У репертуар входить популярна оперетка „Дівча з Мелослоузу“, оперетка Чирського „Лєв з Абисинії“ з музикою Аркаса, далі „Інваліди“ Меріама-Лужницького, картина з життя б. старшини У. Г. А. У цій пєсі в головній ролі виступить дебютантка Ж. Шведівна, абсолютна драматичної й фільмової школи у Варшаві.

— Засідання Комісії Літературознавства при фільолог. секції Наук. Тов. ім. Шевч. відбудеться в п'ятницю 20-го ц. м. в год. 6. веч. з рефератом Е. Ю. Пелеського.

— Вечір духовної пісні. В суботу 21. березня ц. р. в год. 7. веч. відспівує катедральний хор під дир. п. І. Охримовича в церкві св. Юра низку духовних творів, а саме: Яцилевича; а) „Слава Богові“, б) „З молодости моєї“ і в) „Велике

Яке майно в банках залишив о. д-р В. Масцюх.

З достовірних джерел ми дістали такі вістки: о. д-р В. Масцюх, який помер у четвер 12. березня ц. р. рано, не залишив ніякого заповітання. Залишив він паперами найширшу одну щадничку на 150.000 зол., зложену в Земельнім книжечку на 100.000 зол., зложену в Польським банку в Новім Санчі, одну щадничку книжечку на 30.000 зол. і декілька щадничок книжечок на дрібніші квоти. Всі щаднички книжечки на загальну суму коло 300.000 зол. виставлені на ім'я о. д-ра В. Масцюха. Ці книжечки забрав до переходу найближчий співробітник ба. п. о. д-ра В. Масцюха, кш.

лер о. І. Полянський. Чи це власні ошадності покійного, не знаємо. Зате знаємо, що в однім з варшавських банків лежало у депозиті 250.000 зол., зложеної за примусом купуване парокітне поле у Кричині під будову лікувальних курортів. Ці гроші мав дістати наш Єпископський Ординаріат у Перемишлі. Однак на заході а. д-ра О. Гватішака з Кричині, головної провідника москвофілів, цих грошей не виплатили Ординаріатові у Перемишлі, але переслали на руки апостольського адміністратора о. д-ра В. Масцюха.

Нині у вівторок 17. березня

у ВЕЛИКИМ ТЕАТРІ в год. 8-мії веч.:

комедія Буш-Фекете

Трафіка пані генералової.

Загальні Збори кооперативи „Суспільний Промисл“.

(я.) В суботу 14. ц. м. відбулись у поміщенні Ревіз. Союзу У. К. Збори кооперативи „Суспільний Промисл“, яка веде фабрику відомих артикулів (Луна, Пражін). Присутніх було 70 членів. Збори отворив мец. Корчинський пєвелікою промовою і запросив до секретарювання п. Воробця, який відчитав звіт із попередніх Заг. Зборів. Згадуючи з останнього рахункового року адав член дирекції інж. Раковський.

Справознавець підкреслив, що і рік 1935. зтвердив ще раз, якою щасливою думкою було заложення кооперативи. Завдання її: нести користь суспільності, даючи їй добрий артикул, в безробітний працю, в дієсно реалізоване. Вироби „Луна“ і „Пражін“ зустрічають щодо якості повне признание, і то не тільки у своїх, але й у чужих; також число працівників постійно росте, бо від 1933. р. побільшилося з 11 осіб на 44 (15 мушчин і 29 жінок), а крім того ще зинжир-агроном у Жовкві).

Від нашого громадянства залежить, у якому темпі ростиме даліше число зтруднених осіб у підприємстві, що його веде „Суспільний Промисл“. Коли продукційна лінія (студ. дир. Раковський вказав на одні з графіонів, розвішених на стіні) підноситься — тоді ангажуємо нових працівників, коли вона паде — тоді в колективі звільняти деякого з персоналу. Продукція фабрики артикулів „Луна“ і „Пражін“ зросла від

1933. р. на 150 відсотків. „Сусп. Промисл“, що почав з малих фондів, що їх дало наше приватне службовництво, вирію уже на велике підприємство.

Збут артикулів „О. П.“ але в 54.8 проц. через кооперативи, об'єднані в Ц. С., у 14.1 проц. через Нар. Торговлю, у 8.6 проц. через місські кооперативи; решта але через приватників. Збут через приватників збільшився від 1933. р. на 119 проц.

Сирівці вже у значній частині дістає фабрика від своїх п'якаторів (Жовкві, Чижиків). З п'якаторів 54 є членами. Загалом кооператива має 297 членів, а того 186 приватних службовців. Зі зростом оборотів зросла також оборотні фонди, загалом на 30 проц. Власні фонди зросли на 51 проц., чужі на 20 проц.

Після того адав звіт з ревізії інж. Ольховий. По вислуханні його, розвинулась широка дискусія в якій забирало голос багато присутніх членів.

З чистого доходу рішено дати членам також у цьому році 7 проц. дивіденди, призначено на добродійні цілі 1.200 зол., решту приліжано до загального фонду. Переведено неапатичні виміри у статуті. На пропозицію ком. матки вибрано до Надзирної Ради мец. Корчинського, реж. Грабара (обо вони були) і реж. Кульницького. Заступником вибрано п. Воробця.

Дискусія увесь час була річева, міськими та річч. Збори закінчились пізнім вечором.

Підготовляли комуністичну революцію в Австрії.

ВІДЕНЬ, 16. 3. ПАТ. Нині почався у Відні один з найбільших по війні процесів за державну владу. На лаві підсудних насіло 30 соціалістів, які намагались відновити діяльність розвішаних партійних організацій і підготовляли — як каже акт обвинувачення — державний переворот, щоб скинути теперішній уряд і проголосити диктатуру пролетаріату. Головними підсудними є: колишній редактор відеської „Арбайтерцайтунг“ Карло Гаво Зайлер і відома соціалістична діячка Марія Бюхерт. Інші підсудні це адвокати, письменники, партійні секретарі, студенти та робітники. Багато змовників утікло за кордон.

Адвокат стріляє до трибуналу.

СТОКГОЛЬМ, 16. 3. ПАТ. У місцевості Нікепіт біля Стокгольму, дійшло в місцевому суді до кривавої події. Один з адвокатів, якому відмовили права виступити в суді, адрєся до судової салі і

з револьверів в обох руках, вистрілив 12 разів до членів трибуналу. Прокуратор і свідок-робітник згинули, кількох членів трибуналу ранені. Адвокат, який стріляв, скінчив самогубством.

сладословія; Козницького: „З Всенішної“ і Стеценка: „Віруто“. Згадані твори написані за української владі в 1918 р. в українській мові, у нас будуть виконані вперше. Також новиною буде пісня „Под Твою милость“, співана свого часу бл. п. о. Федусевичем, катехитом у Стрию, аранжирована на хор Філаретом Колесою. Знаний прекрасний концерт Бортнянського „Господи Боже Ізраїле“ закінчить цей вечір. Дохід призначений на укрешення катедри.

— Шевченківський концерт в Любліні відбудеться в неділю, 29. березня ц. р. Українці з Любліна й околиці повинні громадно явитися. — Хто виграв? В нинішній лотерії такі виграти: 10.000 зол. на ч. 62031 140568 165980, 2.000 зол. на ч. 90523, 184134, 1.000 зол. на ч. 36424 138332 168960 183748, 500 зол. на ч. 24518 24537 34589 37561 77410 118552 131515 143015 184835, 400 зол. на ч. 392 32848 40841 77030 106450 111888 146266 181527 190775.

— Залізничні полекші для матурістів рішило призначити міністерство шляхів підчас сьогорічних шкільних ферій. Абсолютанти середніх шкіл дістають право користуватися легітимаціями, які дають їм 50-процентну знижку на

залізницях. Знижка буде важна від скінчення школи до початку нового шкільного року.

— Приспівана матура. Шкільні кураторії рішили приспівити цього року речиньє іспити зрілості в середніх школах. Перший речиньє письмених іспитів для матурістів проектується на 4. травня, а другий на 18. травня. Таким чином іспит скінчиться до червня.

— Українці. В останньому подвійному числі загребського журналу „Цірільометодскі Веснік“ помістив доцент університету в Празі д-р Хведір Стешков фахову статтю „Ізвори за повєст початка кризеног певчєня на Україні“ (Джерела до історії початків церковного співу на Україні). Про цюж статтю помістив великий фейлетон загребський щоденник „Обзор“ із 12. березня.

— Смерть проф. Ст. Закшевського. Вночі в неділю, 15. ц. м. помер нагло у 62 р. життя д-р Станіслав Закшевський, професор історії Польщі у львівському університеті. Покійний був головою польського Історичного товариства та головою Т-ва для дослідів історії оборони Львова. В 1930 р. одержав наукову нагороду м. Львова, а в роках 1928—35 був членом польського сенату. В післявоєнних часах, коли не стало на львівському університеті катедри української історії, він був її керівником.

історії та українського університету у Львові, деякі студенти українці могли в семінарі проф. Закшевського опрацювати теми з історії України; дехто з них виробився на дослідження української історії.

— Висада „протитуберкульозних днів“ у львівському воєвідстві, які zorganizувала воєвідський комітет у часі від 1. грудня м. р. до 10. січня п. р., дав збитком із продажу протитуберкульозних жетонів на території львівського воєвідства 41.500 зол. Найбільше збитком у Львові (19.098 зол.), опісля у львівському повіті (2.130 зол.), Дрогобичі (1.595 зол.) і т. д. із загальної суми перешло воєвідське протитуберкульозне т-во 8.300 зол. Протитуберкульозному Союзові у Варшаві, 8.300 зол. управі лічниць в Голоску під Львовом на лікування безробітних хорих з цілого воєвідства, 22.825 зол. призначено на цілі поїзтових протитуберкульозних організацій і 2.075 зол. на адміністрацію.

— Видів Т-ва „Українська Студентська Громада“ в Кракові у зв'язку з вісткою („Діло“ з 23. м. м.) пояснює, що це т-во припинило не тому, що його управа не провадила ніякої діяльності в останніх двох роках. На ділі університетська влада припинила управу т-ва в урядуванні ще в червні 1934 р., а функції управи виконував в тому часі встановлений університетською владою комісар в особі Т. Стасика, студента філ.

— Мінімальна освіта польських поліцистів. Головний командант державної поліції в Польщі видав розпорядок у справі мінімального цензу освіти, вимагаючої від поліційної служби. У зв'язку з реорганізацією вселюдного шкільництва під кандидатів на поліцистів вимагається відтепер бодай 7 або 6-ої класи вселюдної школи, а не, як досі, чотирих відділів.

— Самогубство студента. В понеділок 16. березня п. р. кинувся під поїзд 24-літній Карло Гергардт, студент математично-природничого факультету у Львові. Причиною самогубства були жущання його товаришів студентів, які зі зависті нищили всі його наукові досвіди. Батько Карла, міщанин, замешкалий на Кульпарковій, дуже любив свого сина і не жалював грошей на його студії. Коли довівся про смерть свого сина, негайно прийшов на вулицю, де дівчезмів зі жлоу за сивом. Тіло К. Гергардта перевезли до інституту судової медицини.

— За зловживання влади. В Тернополі відбулася судова розправа проти З. Колістинського, б. референдаря тернопільського воєвідського уряду, за зловживання влади та інші урядничі переступства. Колістинського засуджено на жеру 5 літ в'язниці, обнижену на основі амністії до 4 літ. Засуджений згодом апеляцію.

— Помер князь Мдівані. У місцевості Дзаррей Біч на Фальориді підчас гри в польо згинув трагічною смертю князь Сергій Мдівані. Підчас гри в польо впав Мдівані з коня, а кінь ударив його копитом у голову. Десять хвилин опісля Мдівані помер. Князь Сергій Мдівані в 1927 р. оженився на дівчині фільмовою артисткою Полею Негрі, та в 1931 р. розвівся з нею, а оженився із співачкою Мек Кормік. Із Мек Кормік розвівся 1933 року та 5. лютого 1935 р. оженився із адовою по саому братові Олексієві, Люїзою ван Ален.

ДИВОГЛЯДИ.

КРОКОДИЛИ З НЕБА.

На бразилійському побережжі мешканці міста Пара були сильно здивовані, коли вийшли на вулиці після одного хмароходу. На землі лежали малі крокодили, що впали із хмар. Учені пояснили це явище сильним вітром, який пірвав десь із далеких мочарин новонароджених крокодилів і перекинув із дощем на інше місце.

ЧОМУ У МІСТІ ГАСНЕ СВІТЛО.

Трапляється раз чи два на рік, що у великому місті, навіть такому як наше, гасне нараз світло. Нарікаємо тоді звичайно на погану дирекцію освітлення чи техніків, хоч причина такої темряви може бути складніша. Ось що трапилось ними днями у Відні. В одному авті їхав пес із своєю ланкою. Пес, відповідно до почувань своєї пані, заняв місце поруч неї. У подушці авта, на яку ся була гожа. Пес стрибнув із болю так сильно,

що вискочив на керму. Шофер не міг дати собі ради з кермою і авто віхало у розгонт на ліхтарю. Ліхтарня впала на будку з електричними проводами. Наслідком короткої лучби загасли в місті всі світла, зупинились трамваї, авто розбито і шофер сильно покалічився. Все те через зду гомку в невідповідний місяць.

† Посмертні згадки.

О. АТАНАСІЙ ЛЕВИНСЬКИЙ.

Дня 8. березня п. р. помер по довірі ведучі о. Атанасій Левинський, парох Болехова, у 76. р. життя. Покійний походив із давньої священничої сім'ї, якої члени займали визначні становища у нашій суспільності, як напр. луцький єпископ Степан Левинський († 1807), проф. теол. Іван Левинський († 1918) та близький свояк митрополит Оспиродон Литвинюк († 1869). Богословські науки покіяний у Відні. По висвяченні душпастирства у Гусятині і Бовківцях, борівецького повіту, опісля отримавши катехитом у Чернівцях.

На тому становищі перебував 35 літ і займався дуже ретельно українською молодіу гр. кат. обрядом; для неї заснував заломогове товариство „Шкільна Поміч“ і був доволілітнім головою його. Заходами його повстала була в Чернівцях перед війною бурса для гр. кат. молоді, в якій виховалося багато визначних українських громадян. По закінченні посвятиної війни відлучено Буковину від гр. кат. станиславської дієцезії та утворено з Буковини й Мармарошини окрему гр. кат. адміністрацію. Тоді вища церковна влада звернула увагу на о. А. Левинського й менувала його капітулянтним крилошанином нової дієцезії.

В осавні 1924. р. переселився о. Л. до Болехова. Там застав велику руїну: величезна церква була крайню занедбана, мурі і черепяний дах сильно ушкоджені, гриб зів був значну частину підлоги та проповідницю. Також ерекційальні будинки були сильно знищені. За десять літ привів о. Л. церкву до ладу: винищив гриб, виправив зовні, вкрив цинковою бляхою, упорядкував у середині, доповнив церковне уладження, що було дуже бідне та поставив гарну залізано-бетонну огорожу навколо церковного цвинтаря. Також привів до ладу ерекційальні будинки. Кошти цього великого ремонту покрив з добровільних давань, не накладаючи на парохіальні кошти конкурентів тятарів. Був ревним священником, добрим проповідником та визначився гарним голосом.

Болехівські громадяни відчули сильно смерть Покіяного. На похоронах, що відбулися дня 12. березня п. р. під проводом о. дек. Сухого при співучасті 12-ох священників, зібралися великі маси народу. Відвіччі парохіяни несли на своїх раменах домовину на місце вічного супотнику і всі болехівські українські устави вислали делегації з вітаннями.

о. А. Левинський опротив дружину Богдану з Кисілевських, три доньки: Меланію, дружину д-ра Р. Цегельського, Зіновію, дружину дир. д-ра Т. Бурячницького та Ольгу, дружину о. д-ра Гната Цегельського, і двох синів: інж. Степана в Букарешті і Богдана, або торгов. курсу абітурієнтів.

В. Й. П.

Ірина Волошинова родж. Петрик, дружина відомого закарпатського діяча о. дир. Августина Волошина, померла, прийнявши Св. Тайни, в 59. році життя і 40. подружжя дня 13. березня 1936 а Ужгороді. Похорони відбулися 15. п. м. В. Іа П.

Дописи.

ТЕРЕБОВАЛ.

Заснування районної молочної. В Теребовалі Матросоюз урухомив районну молочною, яка веде вже свою важку господарську працю. Доконалим сягачество радо доставляє молоко до районної молочної, яка швидко улаштує нездорові відносини з навібом у м. Теребовалі. Бажаємо новій зашлі станції якнайкращих успіхів у праці над піднесенням рідного молочарського промислу і господарського добробуту нашого села.

КАЛУШ.

В 75-ліття смерті Шевченка. Роківни смерті Шевченка рішила філія „Просвіти“ відсвяткувати в дещо відмінний спосіб, як це було минулими роками. А саме замість традиційного концерту відіграє Т-во „Калусь-

кий Бонн“ оперу Арнаба „Катерина“, яку попередити „Заповіт“. Своєю жвавленим участю у висторі на де громадянство повинно згадувати пам'ять Генія України.

ДУБНО.

До чого доводить московський шовінізм. Українська громадянство м. Дубна дістало від єпископа Олексія дозвіл на відправу панахиди в українській мові в дубенському соборі за душу Т. Шевченка. Російни м. Дубна дождалися про це. вислали негайно до єпископа Олексія делегацію у складі Петрова і нірменина Харанджієва з протестом проти цього дозволу. Єпископ Олексій станув на становищі, що не бачить причини, чому за душу Шевченка не можна було молитися в українській мові, як подібні богослуження відправляють по соборах усіх великих міст Росії.

КРЕМ'ЯНЕЦЬ.

Шевченкові роковини. В понеділок 10. березня п. р. Шевченкові роковини почалися жалобним богослуженням в українській церкві Воздвиження Св. Хреста. Опісля в домі Українського Добролітного Т-ва відбулися товариські сходни, на яких вступне слово виголосив проф. М. Кобрич. З черги п. Б. Козубський виголосив реферат „Шевченко — учитель народу“ і п. Т. Сагайдаківська „Шевченко як мала“. На зашлу програму склалася опісля і декламація поезії Шевченка.

Спорт.

ЗМАГАННЯ ВІДБИВАНКИ В САЛІ.

В салі Сокола-Батька почалися змагання за першество Львівщини у відбиванні. В мін. суботу і в неділю грали лише жіночі дружини. Це дійсно добра думка улаштувати окремі жіночі змагання. Організація змагань була справна, гра жінок цікава.

Зпоміж усіх жіночих дружин найкраще представляється Плай, що виграє усі стрічі: з Соколом IV 2:0, з Дніпром (Виниши) 2:1, зі Стрілою 2:1 і зі Соколом-Батьком 2:1. Гра змагунок Плай була спосібна і паянова. Інші дружини (С-Б., Стріла, Дніпро) виказують азобільша недостачу вирішання: поруч дуже добрих змагунок грають слабі. Численно зібрані відді живо цікавилися змаганнями, головно дуже заважною грою Сокол-Батько — Стріла — 2:1, що мабуть рішить про друге місце. До кім змагань лишилося ще до розіграша три стрічі, що відбудуться в найближчу суботу, безпосередньо перед змаганнями мужських дружин.

Покищо в таблиці змагань за першество Львівщини веде Плай — 8 точок, 2) Сокол-Батько 6 т., 3) Стріла 6 т., 4) Дніпро 4 т., 5) УССК 2 т., 6) Сокол IV.

ПЛИВАКАМ ПІД УВАГУ.

У четвер 12. березня п. р. відбудеться чергова година плавальних тренінгів у критій плавальні при вул. Яблонівських ч. 5. Початок тренінгів в год. 18.45. Війети по 50 сот. можна купити в „ЕКО“ при вул. Сикотуській 29, у кооп. „Плост“, вул. Руська ч. 3 і в харчині Т-ва „Основа“.

МЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ.

В мін. неділю відбулися у Львові такі товариські змагання:

Погоць — Сокол II. 14:0 (4:0). Погоць виграє легке і без зусиль. Увесь час грачі Погоць пересиджували від воротам II. Сокола.

Гаснонь — Т. С. Л. 4:2 (2:1).

Світль — Лехія 1:0 (1:0).

КРАКІВ. Краковія — О. VI. Катувіці 4:0 (3:0).

КОПАНИЙ МЯЧ ЗА КОРДОНОМ

БУДАПЕШТ. Мадярищина — Німеччина 3:2 (1:1). Мадярищина виграє легке і без зусиль. Увесь час грачі Мадярищина пересиджували від воротам II. Сокола.

Погоць — Сокол II. 14:0 (4:0). Погоць виграє легке і без зусиль. Увесь час грачі Погоць пересиджували від воротам II. Сокола.

ГАНКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

ЛОНДОН. Ірландія — Валія 4:1. Англія — Шотландія 2:0.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для пасканів до машинної культури. Львів, 15. березня 1936. Р. XII. Ч. 6. Зміст: І. Пеленська: Погади Шевченка на жіночу та їх формування. — Із життя Шевченка до Марії Максимович. — Володимир Сичинський: Кераміка книжних чаш. — Наталя Сас: Бабочки перша туалета. — Притані. — Із наших літниць. — Сирі салати. — Із проблем доброго тону. — Ручні роботи. — Прикраси. — Софія Русова: Мої спогади.

ШЛЯХ МОЛАДЦІ, Вісник, лютий 1936 г. Год. VII. Нр. 2.

Листування Редакції.

Чорний Крук. Листування поточним часом — перед 15-го п. м.

Чи справді для оборони?

ТОКІО, 16. 3. ПАТ. Як подають офіційні джерела, план уряду передбачує повільне скріплення усіх оборонних сил; у травні обговорюватимуть програму дооборони. Військові круги домаються: 1) основної модернізації воєнного матеріалу, 2) повільного збільшення яп. військ у Ман-

дзурії та у Півн. Китаю, 3) створення «нового містеротта, яке координувало би керму сухопутними, морськими та повіряними силами, 4) сильної розбудови протилетунської оборони, 5) конгресу над промислом, що потрібний для нац. оборони.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри

Український Нар. Театр ім. Т. Шевченка.

Переміння:
17. III. Дічка з Маслосою.
18. III. Отаман Писня.
19. III. Лес в Абисинії.
20. III. Німа теща.
22. III. Прем'єра, уривок з життя
У. Г. А. Меріам Лужницького „Ізавіда“.

Ярослав:

21. III. Дічка з Маслосою.
22. III. Лес в Абисинії.

Український Молодий Театр „Заря“:

Елеуїда:
17. III. — Голгота.
18. III. — Голгота.
19. III. — Голгота.
20. III. Дума про Нечая.

Болеслава:

21. III. 3. ноп. Голгота.
22. III. 3. ноп. Голгота.
22. III. 8. веч. Дума про Нечая.

Великий Мисський Театр.

Вівторок, 17. III. год. 8. веч. Аб. 11

Графіка пани генералової.

Середа, 18. III. год. 8. веч. Аб. 12.

„Бать у Саню“ виступ І. Кузачицької та І. Я. Дембоського.

Четвер, 19. III. год. 8. веч. Аб. 13.

Прем'єра „Панотень Марко“.

П'ятниця, 20. III. год. 8. веч. Аб. 13.

„Панотень Марко“.

Театр Рівності.

Середа, 18. III. год. 8. веч. Аб. 11.

„Графіка пани генералової“.

АПОЛІО: „Циганський барон“ (на

основі оперети І. Штрауса).

АТЛАНТИК: „Каштан Блуд“ (Олівія

Гемінда і Ерола Фані).

ВАНДА: „Гукає“, „Царські лопи“.

ГРАЖИНА: „Дічка в Будапешті“.

Мартоно Егерт.

АКАСІО: „Ця або ніяка“ (Джита

даль).

КОЛЕСИ: „Карага“, „Лічтуємо

світ“.

КОПЕРНИК: „Пепі“, гротеск „Водні

білочники“.

МАРУСЕНЬКА: „Шір-Гамірі“ і до

дашок „Співаймо всі разом“.

МІРАЖ: „Помірюва ніч“ в Анноу

Степ.

МУЗА: „Еміод“ із Павлом Веселі.

НАН: „Анна Кареніна“ в Гретою

Гарбо.

НАКС: „Я абигаєць“ (Павло Мукі).

ПАЛЮС: „Давид Копернік“ на осн.

Чарльза Дікенса.

Рад. „Недокінчена симфонія“ в Мар

тоно Егерт.

СВІТ: „Недокінчена симфонія“ в Мар

тоно Егерт.

СІНІЛІВ: „Метрополіт“ і ревія.

ТОН: „Все місто говорить про те“.

УТІАА: Під гарячим небом Аргенти

ни та ревія.

ХІМЕРА: „Золотоваозий шибеник“

(Шерат Темплі).

ФОТОПЛЯСТИКОМ.

(на Марійській 5.)

Новий Брусалин у 1936 р.

Закордонне радіо.

Вівторок, 17. березня 1936.

Відень (566,8) 12.00, 13.10 Концерт, 20.00
Зов. батьківщини — муз., спів, 22.10 Арт
та пісні — Діттер баритон, Бріно (325,4)
17.20 Вестонський нар. пісні, 19.45 Словаччи
ни співає, орк., хор, солісти, Концерт
(259,1) 12.35 Концерт, 17.35 Словацькі нар.
пісні, Мор. Острава (269,5) 17.35 Шуберто
ві пісні, 21.15 „Ла серва палоне“ ком. о
пера Перголезі, Прага (470,2) 18.20 Солі
сти, муз., спів, 19.10 Концерт військ, муз.
20.15 Форт. концерт б-дур Брамос, Париж
(1645) 12.00, 13.15 Концерт, 17.00 Камер.
концерт, пісні 8 сольові твори, 21.45 „Алармовий дзвінок“ ком. Генекена
в Колека, Білгород (437,3) 11.00 Концерт,
12.00, 20.30 Пісоники, 16.20 Камер. музика,
18.00 Танк. музика, 19.50 Форт. ресіталь,
Берлін (356,7) 14.15 Мельоді зі звуковик
ків, 16.00 Дібнічкі в музиці та сава,
19.20 Російська пісня 19. століття (Кларіс
мелоді), 20.10 Російська мелодія і танк.
Серг. Борткевича (14 форт.) 20.25
„Легенда про снігу Язуні“ зр. од. Чайковського,
Кенігсгаузергаузен (1571) 14.00, 16.00, 20.10 Музика, Ляйпціг (352,2)
12.00 Вок. муз. концерт, 19.45 Співачі та
співає з лями (для м'язів), Мінхен (405,4)
16.50 Концерт, 20.10 Форт. з од. Верді,
Будапешт (547,5) 13.30 Празькі мелодії
в супр. пінг. орк., 19.45 Форт. ресіталь,
20.35 „Сумирок богів“ оп. Вагнера, П. і Ш.
Міа, Мінхен (368,6) 17.15 Танк. музика,
20.35 „Циганська коханка“ оп. Леґара,
Рим (420,8) 20.35 Вечір опер Пуччіні.

Середа 18. березня 1936

Відень (566,8) 12.00, 13.10, 20.40, 22.10
Концерт, 17.15 Сучасні австр. компози
тори, Братислава (98,6) 19.30 „Бетон
нен“ опера, Бріно (325,4) 21.20 Зейрні
ний свт. концерт, Прага (470,2) 16.10
Танк. музика, 19.30 „Мадж Бате, флейт“
оп. Пуччіні, Париж (261,8) 18.30 Сиф.
оп. Пуччіні, 21.35 „Тріпльнат“ ком. Гр.
Бернара, Білгород (437,3) 11.30 Кон
церт, 13.15, 19.30 Пісоники, Берлін (356,7)
10.45 Камер. музика та нар. пісоники,
19.00 Форт. твори Р. Ресара, 20.10 Кон
церт, Кенігсгаузергаузен (1571) 14.00
Музика, 18.00 Балада, Ляйпціг (382,2)
10.20 Андерсенови казки в музиці, 18.00
Концерт, Мінхен (405,4) 13.15 Мо
пударна музика барока, 19.00 Варіації
та фуга Гейсера на тему Моцарта, Мє
нінград (124) 18.00 „Князь Ігор“ оп.
Бородина, Оудапешт (347,1) 18.20 Скрип
ка, 19.30 концерт, „Міліо (368,6) 11.20,
19.45 Легка музика, 20.35 „Ла Балада“ оп.
Каталіні, Рим (420,8) 13.10 Легка музика,
20.35 Лор.

Львівське радіо.

Вівторок, 17. березня 1936.

6.30 Рамішня авдіція, 6.50, 7.30 Музика
з гр. пл., 7.20 Рамішня денник, 7.55 Трохи
інформації, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал
часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для
мол. дітей: „На кризірі“, 12.30 Сучасна
опера з гр. пл., 13.25 Жилища домашнього
господарства, 13.30 З ринку праці, 13.35
Концерт бажань, 15.15 Експорт, 15.20 Б'р
жа, 15.30 Оперетка, музика, 16.00 Скрип
ка ПКО, 16.15 Веселі пісоники та дівчачі
гні з гр. пл., 16.45 Всі Польща співає, 17.00
Краса краєвидів у Польщі, 17.15 Краєви
ди в музиці (вик. камеральна оркестра),
17.50 Говорівка енциклопедія, 18.00 Кон
церт югославської музики у виконанні
Марі Соїа і Антона Рудницького, 18.30
Літер. нарис: Експедиція письменник
(гр. Войтх Дзедушницький), 18.50 Актуаль
ний фелетон, 19.00 Збірні воєнська авді
ція, 19.50 Актуальна гут'рка, 20.00 Гумор
Льва Сазанка — монолог, 20.10 „Чар од
нострою“ оперетка Мих. Савинського;
у перерві: Вечірній денник, із сучасної
Польщі, 22.15 Спортні вістки, 22.25 Ре
кламний концерт, 22.40 Людмилу Ру
жницьку: „Райський птах“ із гр. пл., 22.45
Рецитація творів Іви Веневської, 23.05 На
дбравці — гр. пл.

Середа, 18. березня 1936.

6.30 Рамішня авдіція, 6.50, 7.30 Музика
з гр. пл., 7.20 Рамішня денник, 7.55 Тро
хи інформація, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сиг
нал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15
Літнина в передоднійовічч: Філан
тний розвиток літнини, 12.30 Концерт
орк., 13.25 Домашнє господарство, 13.30
Концерт бажань із гр. пл., 16.40 Гут'рка
Майстерів у Липитанноу: „Буде
нам потрібний барометр“ (для ст. ді
тей), 16.20 Віолончельний ресіталь,
16.45 Гут'рка музика зі савчачим радіо,
17.00 Дискутуємо: Про межі толеранції,
18.00 Літер. нарис: „Піснотворний
епос Кервуді“, 18.15 Рекламний кон
церт, 18.25 Гут'рка: „Его те фаніам“
жесті панет, 18.35 Салонное тріо, 19.00
Промова през. Мосцінького, присвячена
марш. Піасудському, 19.15 Воєнські пісні,
19.45, 19.40 Спортні вістки, 19.45 Акту
альна гут'рка, 20.10 Польські композито
ри з гр. пл., 20.45 Вечірній денник, 20.55
Із сучасної Польщі, 21.00 Авді: Івор
чесь Фр. Шопена (вик. Леон. Мінер),
21.40 У польськ. х. лауреатів 1935/6 р.,
21.55 Актуальна господоарська гут'рка
22.05 Вітськові марші, 22.30 концерт ор
кестри, 23.30 Львівське закінчення авді
ції.

Радіокутік.

ВІСЛІДИ КОНКУРСУ „ПОЛЬСЬКОГО Р ДІА“.

В помешанні „Польського Радіа“ в
Варшаві відбулося зібрання конкурсо
вого суду в справі великого конкурсу на
абонента ч. 54/100. Після розгляду від
повідно по-авалось, що серед надісланих
477 авдіє — авдіє було 80. Сіні
особи вгадали, що „Польське Радіо“ за
реєструє у своїх авдієх авдіє авдіє
абонента 11. счня 1936 р.

ЮГОСЛАВЬСЬКА МУЗИКА.

Концерт 17. березня в год. 18.00 буде
присвячений усім напрямкам югослав
ської музики починаючи від старших
ж до сучас. муз. Пісні авдієх югосла
вських композиторів почують радіо
слухачі в виконанні досвідчої супра
ністки М. Ч. оди у супроводі піаніста А.
Гуднічкова, який крім того виконає
авдієх фортепіанних творів.

ШІЗІТІ НАШ ЧАСОЛІСІ

БІРЖА.

ГРОШІ.

Діако у Львові у припадках оборотах
5.23—5.27.
Нім жарка 140—145, фр. франки 34.85
35.10, шв. франки 171.75—173.50, фунти
стерлінги 26.15—26.30, австр. шілінги
98.5—100.00, чеські кор. 19.00—20.00, рум.
лей 28.0—30.00, італ. ліри 32.0—34.50.
Золото: додирі 9.03—9.07, Рублі 47.50—
48.50, фр. франки 34.50—35.00, Корони
36.40—37.00, Дунаї 83.00—83.70; 1 грам
золота 5.93.
Ср. бл.: Корона 0.27, Рублі 1.20, Фль
орени 0.6—0.70.
Додирівка 51.00—54.00.

Збіжжя.

Ціни львів	від	до
Гречка на м'ясо	13.00	13.25
Гречка паст.	14.00	14.25
Лен	37.00	39.00
Крупні гречані	24.50	25.50
Кни	90.00	104.00
Висівки житні	9.25	9.50
Висівки ш. гроби	10.50	11.00
Інші кури без шні.		

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 16-го
березня ц. р. кооперативам платити за:
львів Львів.

1 кг. масла десероного бляко	270	зол.
1 кг. масла десероного в боч	274	50
1 кг. масла дес. експорт. яраз	275	зол.
1 х. молока від 11. I. 1936	0.15	зол.
1 х. м'як	2.50	зол.

Тенденція на масло і на молоко сла
ба, на м'як знижув.

Маслосоюз повідомляє, що від 16. III.
п. р. платити своїм доставцям за 1 кг.
м'як ваги півки львів подирі птахів
мисарів „М. С.“ у Львові, (муз. Декер та
ч. 4):

Кури товсті без остригів 1. кл.	1.05	зол.
Кури товсті з остригами 1. кл.	0.95	зол.
Індички товсті 1. кл.	1.10	зол.
Індички товсті 2. кл.	1.25	зол.
Індички товсті 3. кл.	1.25	зол.
Качки товсті 1. кл.	1.15	зол.

Ізриває кури, качки, індички й павтар
ки в неможливій кількості.
Ізриває неможливу приймає по де
шевішні ціні.
Ізриває нових доставцям.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ІНТЕЛІГЕНТНА жінка займеться госпо
дарством у савіщенні на селі. Зголо
шення для „Рутинської“ у п. Сусоло
ської, Гарновського 14. партер. 1679

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ІНТЕЛІГЕНТНА особа потрібна негайно
для догляду хорої в повнотому місті
Зголошення з рекомендаціями до Алім
страції під „Ладіа“. 1698 1—1

КУПНО - ПРОДАЖА

ФОРТЕП'ЯНИ, піаніа важні на ріжні
ціні дешево продає, міняє, Ганак, Піасуд
ського 21, перший поверх. 1676 3-10

МЕШКАННЯ

ЗАМІНЮ 3 покої комфортаві, чинш пе
редпоказаний за 2 тиж. самі, або винайму
гарну квартиру від господарів, з меблями
або без, солідній особі. Гоунальська 8,
м. 2. 1697

РІЖНІ

П. Т. СТОЛЯРН На весняний сезон вели
кий транспорт найновіших формирів, про
дую їх по цінах точно пристосованих до
тепершніх часів. Дикти, фільони у вели
кій виборі. Альтбах, Шпінтална 10. 1613 2—4

ЛЯМПИ електричні і бронзінічні виробі
поручає виробів „ЕЛЕКТРОМЕТАЛ“,
Львів, Вірменська 15. 1640 2—5

НАПРАВА ВІСНИХ ПЕР „Прецизія“, Ру
товського 12, Ринок 29. 1567 6—10

ФОРТЕП'ЯНИ короткі, крижові „Вір
та“ оказіно дешево на продаж, Пекар
ська 15, л. п. Бартошевський. 1656 5—5

БОЗИ ЩЕПЛЕНІ в гарних відмінках по
20—1.50 зол., овочів деревця, продає Ма
гдольська Рильська Товариство, ауд. Ко
веринка 20, тел. 300-83. 1701 1—5

будині і тіста

— це знамениті лакоминки і справжня пожива:

Заступництво: Вольфрам і Розенкранц — Львів, Піасудського 11.

СПЕЦІАЛІСТ НЕДУГ СЕРЦЯ І ЛЕГКИХ

Д-Р КОНСТАНТІН

Львів, КРАКІВСЬКА 4.

Пересвітлювання Рентгеном — Дітерні

Кварцова лампа. 3-4

Чахотка легенів

е неблагання і шорку, без ріжних
полю, віку й стану забирає дуже ба
гато жертв. При побороваванні невіді:
бронхіту, грипи, дошкучного кашлю,
що перетворює і т. ін. впливають лікарі

„БАЛЬСАМ ТРІКОЛАН АГЕ“

який узакнує підлікування павіотини
13/III та усуває кашель. 29-4

Порошок на БІЛЬ ГОЛОВИ

для дорослих і дітей.
KOWALSKINA

ТЕЛ. ФАРМ. ФАБР. АП. КОПАЛЬСЬКА ВАРШАВА

ЯСНОВИДЕЦЬ, проф. таємних наук ГУТЕМПІ, дає поради в найближ

схоткованих справах особисто і
писемно. — Паоша БЕНЕДИКТІН-
СЬКА 5, двері 4, побіч Стрілв
кого, 1653 5—5

МЕХАНІЧНА ВИРІБНЯ

ПАПЕРОВИХ МІШОЧКІВ

та інших виробів з паперу

МАРІЯ ЛІСАКОВСЬКА І СКА

Львів, Ліндого 2, тел. 168-72

691 Соцідне виконання, ціни низькі. 54

Кооператива „Б А З А Р“

У ЛЬВОВІ, РУСЬКА 3

поручає СВІЖІ ВЕСНЯНІ НОВИНИ з ОБ

СЯГУ МУЖЕСЬКОЇ ДІТЯЧОЇ І ЖІНО

1678 ЧОЇ ГАЛЯНТЕРІД. 2-1

ОДИНОКА ХРИСТІЯНСЬКА ВИРІБНЯ

сіток до огорожі і сітом

до ліжок та всілякі

шлюсарські роботи

М. ВЕНЦЕК, Пелініська 24 (тел. 215-10).

Меблеві покриття

хлібники, цегати, капи і нахили у ав
більшій виборі поручає

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР. Львів, Леріоніа 25,
в подвір'ю. Тел. 286-38. 1700 1—18